

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan

“Jag är ingen kvinnomisshandlare”-

En kvalitativ studie om män som slår kvinnor

Anna Aprea Malmqvist & Vera Nyman

Kandidatuppsats (SOPA 63)

Aktuell termin HT17

Antal ord 12151

Handledare: Anna Angelin

Abstract Author: Anna Aprea Malmqvist & Vera Nyman.

Title: "I'm not a women abuser"- A qualitative study based on men's violence against women

Supervisor: Anna Angelin

Assessor: Anders Lundberg

Men's violence against women is a constant and relevant topic for social-workers. The perspective of the men and their view of violence is necessary to an in-depth understanding of the complexity of violence against women in our society. The aim of this study was to analyze how men wrote on anonymous forum about physical abuse against women in close relationship. The intention was to bring more awareness to the strategies men use in their explanations of violence. The aim was to understand how different accounts in their stories were used to justify and excuse the morally reprehensible actions. We also wanted to know how the stigma of being an abuser of woman affected the stories they told online. The study is based on a text analysis and we opted to find our empirical material in online forums where the men had chosen to be anonymous in their storytelling. We chose twenty one threads written by different men online. The theoretical tools we used in the analysis were Stigma and Accounts. After applying the theories on our material we found four summary themes; The making of the scene, the triggering factors of violence, "I'm not the master of myself" and the moralizing of violence. Our conclusion is that men use different accounts to reduce the stigma of being a women abuser and in the long run to reduce the sense of shame in relation to the violence.

Key words: "violence against women", "stigma", "accounts" and "shame".

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Anna Angelin som har engagerat sig och peppat oss in i det sista. Uppsatsen har blivit något av en familjeaffär för oss båda speciellt i slutskedet genom sjukdomar, julfirande och dålig uppkoppling på Skype. Därför vill vi även tacka Annas mamma, pappa och syster samt Veras mamma, pappa, syster och bror som alla kommit med kloka råd och oändligt tålamod. Pojkvännerna förtjänar ett litet tack på slutet men inte för engagemang utan snarare för att de har hållit sig undan och låtit oss arbeta ostört.

Innehållsförteckning

1. Problemformulering	s. 6-7
Syfte och frågeställningar	s. 7
2. Kunskapsläget	s. 8-11
Den moraliskt hederliga mannen	s. 8-9
Rädsla som emotion	s. 9
Två sidor av samma mynt	s. 9-10
Skammen som resurs i berättandet	s. 10-11
3. Teori	s. 11-17
Stigma	s. 12-14
<i>Misskrediterad och misskreditabel</i>	s. 13
<i>Skylning</i>	s. 13
<i>Informationskontrollens teknik</i>	s. 13
<i>Den moraliska karriären</i>	s. 13-14
<i>Ambivalens</i>	s. 14
Accounts	s. 14-17
<i>Ursäkter</i>	s. 15
<i>Rättfärdigande</i>	s. 16
<i>När blir accounts effektiva?</i>	s. 17
4. Metod och metodologiska övervägande	s. 18-28
Den induktiva forskningsprocessen	s. 18
Kvalitativ metod	s. 18-19
Dokument på internet som datakälla	s. 19
Urval och avgränsningar	s. 20
Tillförlitlighet	s. 20-22
Forskningsetiska övervägande	s. 22-23
Analys	s. 24-28
<i>En narrativ analys</i>	s. 24
<i>En kvalitativ innehållsanalys</i>	s. 24-28
Arbetsfördelning	s. 28

5. Resultat och analys	s. 28-40
Att sätta scenen	s. 31-33
Våldets utlösande faktor enligt männen och de accounts som följer	s. 33-34
“Jag är inte herre över mig själv”	s. 35-36
Moraliserande kring våldet	s. 36-38
Männens berättarstrategier och dess funktion	s. 38-40
6. Avslutande diskussion	s. 41-42
7. Referenslista	s. 43-45

1. Problemformulering

Enligt Brottsförebyggande rådets statistik (2016/17) polisanmäldes 29 000 fall av misshandel av kvinnor över 18 år under året 2016. Merparten av dessa brott; 63 procent, 18 200 brott, hade begåtts av en bekant inomhus. Därutöver anmäldes 1890 fall gällande grov kvinnofridskränkning och 1710 fall av grov fridskränkning. Mörkertalet anses vara stort, då många övergrepp aldrig anmäls (Ibid.). För att förebygga och motverka våld i nära relationer är det av vikt att socialnämnden har ett helhetsperspektiv i arbetet (2006/07). Socialtjänsten bör därför erbjuda insatser till både våldsutsatta och våldsutövare. Detta bekräftas av sociologen P. Johnsson (2006), som har forskat kring konflikt och kontroll i nära relationer. För att kunna bemöta problemet måste yrkesverksamma inom socialt arbete förstå komplexiteten i våldet (Ibid.).

Gottzén (2013) menar dock att män som utövat våld mot kvinnor i en nära relation ofta har svårt att tala om sitt våldsutövande med omgivningen då de fördöms i moraliska ordalag (Ibid.). Männens utmålas många gånger som psykiskt sjuka och avvikande.

Vi har alltså en något paradoxal situation där mäns våld mot kvinnor fördöms samtidigt som det fortgår ”i det privata”.

(Gottzén, 2013, s.75)

För att förstå hur våldsutövande män bearbetar sitt våldsutövande behöver en urskilja de emotioner som ligger till grund för olika beteenden (Lewis, 1995). Skam bör ses som en central emotion för att förstå mäns våld (Gottzén, 2013, Lewis, 1995). Den träder in när en person utvärderar sina handlingar, känslor samt beteenden, och inser att hen gjort eller känt någonting klandervärdt enligt moraliska måttstockar. Skammen blir endast märkbar i relation till andra människor och kan generera ilska samt depression. Det leder i sin tur till att den skamfyllda personen distanserar sig från sin omgivning (Lewis, 1995). Skamkänslan är av moralisk art och svår att tala om, eftersom det kräver att den våldsutövande mannen erkänner sig som moraliskt bristfällig (Gottzén, 2013).

Studier kring kvinnors upplevelser av våld i nära relationer har gjorts i större utsträckning än ur den manlige våldsutövarens perspektiv (Boethius 2015). För att bekämpa våldet bör en även undersöka männens erfarenheter närmare (Ibid.). Det kan kännas svårt att söka hjälp för

sitt våldsutövande för en man, som begått brottsliga handlingar som kan få rättsliga konsekvenser. Vi ser därför att internet kan utgöra en alternativ arena för dessa män. Löfberg (2008), som studerat det virtuella rummets möjligheter och begränsningar, menar att virtuella arenor för sociala samspel möjliggör för en öppnare och ärligare kommunikation, då man kan vara anonym och fysiskt frånvarande i cybervärlden. Kommunikationen på internetfora upplevs som enklare än i det verkliga rummet, då känslan av att bli dömd av andra inte är lika påtaglig. Det leder till att personer vågar ha konversationer på internet som de kanske aldrig vågat ha i det fysiska rummet (Ibid.). Samtal på internetforum kan dessutom ses som en ventil där människor anonymt kan få hjälp och stöd gällande känsliga frågor (Löfgren & Aspán, 2011).

Den ovan nämnda forskningen tydliggör att de våldsutövande männens perspektiv saknas och att det är ett relativt outforskat ämnesområde i Sverige. Genom att belysa mäns beskrivningar av deras våld mot kvinnor på internetforum, kan vi få ta del av ocensurerade berättelser som tidigare inte studerats. Därmed kan vi få värdefulla insikter om vad som faktiskt sker, hur männen ser på sitt våldsutövande samt de berättarstrategier de använder sig av. Det är kunskap som krävs för att bemöta männens historier om våld och för att förstå vad olika berättarstrategier har för funktion för avskrivning av ansvar. I förlängningen kan denna kunskap användas för att hjälpa de våldsutsatta kvinnorna.

Syfte & Frågeställningar

Syftet med studien är att med teorierna stigma och accounts undersöka hur män, som utövat fysiskt våld mot sin kvinnliga partner, beskriver sig själva och sitt våldsutövande på anonyma nätfora. Följande frågeställningar blir därför relevanta:

Hur framställer männen våldsutövandet mot sin kvinnliga partner på anonyma nätfora?

Hur beskriver män som utsatt sin kvinnliga partner för våld känslor av stigma/skam i förhållande till sitt våldsutövande på anonyma nätfora?

Vilka strategier använder sig våldsutövande män av i sina berättelser om våldet på anonyma nätfora och vad har strategierna för funktion?

2. Kunskapsläget

I detta kapitel redogörs för tidigare forskning som är av betydelse för vår studie. Fokus i de studier vi redogör för är mäns berättelser om, samt syn på, sitt våldsutövande. En röd tråd genom den tidigare forskningen är uppmärksammandet av den ansvarsförskjutning som de våldsutövande männen, när de beskriver händelseförloppet för sin omgivning, ägnar sig åt. Ur våldshandlingen väcks olika emotioner som rädsla och skam.

Material till kunskapsläget har samlats in genom sökmotorn LUB- search. För att säkerställa vetenskaplig kvalitet användes endast artiklar som var "peer-reviewed" samt avhandlingar. Genom kedjesökning i vetenskapliga artiklar och avhandlingar hittade vi referenser till annan forskning som var relevant för studien.

Sökord: "mäns våld mot kvinnor", "våld i nära relationer", "våldsutövande män i nära relationer", "bakgrund till våld", "violence against women" och "domestic violence against women".

Den moraliskt hederliga mannen

Boetheius (2015) har utfört intervjuer i syfte att undersöka hur hjälpsökande män beskriver sina erfarenheter av våldsutövning och behandling som en del av sitt moralarbete. Boetheius (2015) menar att männen som utövat våld i en heterosexuell relation ofta försöker beskriva sig själva som moraliskt hederliga. I genomförandet av intervjuerna ville de gärna förhandla om begreppet våld med forskaren för att normalisera våldet och skapa distans mellan sig själva och "riktiga" kvinnomisshandlare (Ibid.). De våldsutövande männen pendlar mellan att ta på sig ansvaret och förskjuta ansvaret för våldet till extern påverkan. Många av männen lägger ansvaret på kvinnan genom att beskriva bakgrunden till våldet samt kvinnans involvering (Ibid.).

Enligt Boetheius (2015) tog männen i studien avstånd från att identifiera sig som kvinnomisshandlare då denna grupp är väldigt stigmatiserad. Istället landar männen ofta i en

beskrivning av att våldshandlingarna varit legitima eller ömsesidiga. Genom att lyfta fram olika externa orsaker till våldet ger männen sig själva en offeridentitet vilket utgör en del av moralarbetet (Ibid.).

Rädsla som emotion

Eliasson (2000) har genomfört en rapport från Manscentrum i Stockholm med syftet att begripliggöra komplexiteten i våld i nära relationer. Han menar att våldets motiv ofta är rädsla. Den våldsutövande mannen använder våld som strategi för att upprätthålla makt och kontroll över oönskade faktorer som hotar relationen med partnern. Det kan finnas legitima skäl till att känna rädsla inför ett eventuellt uppbrott, exempelvis kan partnern svikit eller hotat med att lämna relationen (Ibid.).

En normativ föreställning är att män är starka och har förmågan att kontrollera sina känslor. Detta är något som präglar män redan från barndomen (Ibid.). Mäns rädsla att uppfattas som svaga hotar deras självbild och trycks därför ofta undan. När rädslan bryter igenom kan ilska vara det enda uttrycket männen har tillgång till. Detta då våldsutövning, män emellan kan uppfattas som normativt adekvat (Ibid.). Män som använder våld mot kvinnor är nästan alltid medvetna om att de gjort ett övertramp men hittar ursäkter för att använda våld som lösning på problemet. Våldsutövaren skapar mening i våldet genom att försvara sig med att våldsutövandet var befogat i förhållande till situationen. Vissa män lägger över skulden helt eller delvis på kvinnan. Externa orsaker, som alkoholpåverkan, droger eller att ha haft en dålig dag är också vanliga ursäkter bland männen. Genom att distansera sig från handlingen gör man sig själv till ett offer (Ibid.).

Två sidor av samma mynt

I sin bok *Kvinnomisshandel inom äktenskapet - Mellan det omöjliga och det möjliga* undersöker Hydén (1995) historier berättade av kvinnor och män i parrelationer, där mannen utövat våld mot kvinnan. Efter att ha ställt samma frågor till kvinnor och män gällande förhistorien till våldet samt efterspelet, blev det tydligt att historierna sällan överensstämmer. Männen uttrycker ofta våldshandlingar som en konsekvens av ett bråk och väljer genom denna benämning att fokusera på deltagandet av två personer. När männen benämner

våldshandlingen som en direkt konsekvens av ett bråk avskriver han sig till viss del ansvar för det utförda våldet (Ibid.). Något Hydén (1995) uppmärksammat genom sina intervjuer är att männen ofta väljer att berätta detaljerat gällande förhistorien till våldshandlingen men sällan går in i detalj på det faktiska våldet. Kvinnorna berättar istället detaljerat om våldshandlingen och hur den påverkat henne snarare än förhistorien (Ibid.). När det kommer till specifikt riktade frågor till männen gällande deras våldshandling är vissa historier återkommande. De handlar ofta om "blackouts", alkohol och andra externa faktorer som försvårat möjligheten att minnas vad som faktiskt hänt. Det var få av männen som berättade om våldshandlingar de utsatt sin kvinnliga partner för (Ibid.).

Hydén (1995) skriver om en ansvarsbefriande retorik som männen använder sig av under intervjuerna. Här rättfärdigas våldshandlingar genom att de ses som en konsekvens av någonting annat (Ibid.). Hydén (1995) väljer att se männens utsagor som ett sätt för dem att trots moraliskt tvivelaktiga handlingar, värna om självuppfattning och det äktenskapliga projektet.

Skam som resurs i berättandet

Gottzén (2013) har intervjuat 44 män som sökt hjälp för sin våldsproblematik i Sverige. Gemensamt för männen är att de sökt behandling frivilligt och att de utövat våld mot kvinnor i sin närhet. Gottzén (2013) beskriver olika narrativa strategier som våldsutövande män använt sig av, när de berättat för omgivningen om våldshandlingen. Den kastar även ljus på den reella responsen som männen fått från sin omgivning efter att ha berättat om sitt våld. I sina historier fördömer männen våldet och gör sig själva, i samma stund begripliga (Ibid.). Känslan av skam är av stor vikt i förhållande till männens våldsutövande (Ibid.). Skam är en emotion som väcks på grund av inbillade eller reell negativa respons från omgivningen då någon agerat utanför de sociala normerna. Den negativa responsen kan i sin tur leda till att personens sociala band riskerar att brytas (Ibid.).

Männen i studien beskriver hur de förväntat sig att bli fördömda av omgivningen då de berättar om sitt våldsutövande. Gottzén (2013) beskriver vidare hur en, genom att uppvisa skam på ett korrekt vis för sin omgivning, när en brutit mot rådande köns- och våldsnormer kan återintegreras i de rådande normerna. Genom att en uppvisar skam för en publik och

synliggör sina moraliska felsteg blir skammen en resurs i berättandet om den negativa handlingen (Ibid.).

Männen känner en rädsla inför att deras våldshandling ska förknippas med deras personlighet. Trots den förväntade responsen från omgivningen beskriver männen hur deras berättelser initialt möts av ett tydligt fördömande av våldet, men att de i förlängningen får förståelse från omgivningen gällande det som hänt (Ibid.). Gotzén (2013) beskriver fyra olika strategier som männen använder i sitt berättande; omdefiniera, kontextualisera, fördöma våldet samt att visa på det skamliga i handlingarna. Med dessa strategier kan männen löskoppla sig från rollen som förövare och istället peka på att dessa moraliskt förkastliga handlingar inte är en del av deras personlighet (Ibid.).

3. Teori

Genom arbetet med materialet stod det tydligt för oss att det fanns flera vägar att ta när det kom till val av teori. Självklara alternativ i början av studien var teorier gällande makt, kontroll och maskulinitet. Vidare genom arbetet med empirin valde vi att istället fördjupa oss i språkets moraliska dimension genom teorierna Stigma och Accounts. De båda grundteorierna är omfattande i sin begreppsapparat. Vi har endast valt att förklara de begrepp som blivit relevanta för studien efter insamling av empirin.

Den teoretiska referensramen i denna studie bygger på Goffmans (1972/2007) teori om stigma och Scott & Lymans (1968) teori om accounts. Vid arbetet med det empiriska materialet fann vi att teorin om stigma var relevant då stigmat att ha slagit sin kvinnliga partner kan väcka en stark skamkänsla hos de våldsutövande männen. Teorin om accounts blev relevant för studien då den ger kunskap om hur förövaren ursäktar, rättfärdigar och neutraliserar en negativ handling. Dessa teorier har utvecklats i olika riktningar men vi har valt att utgå från teoriernas ursprungskällor.

Stigma

Enligt Goffman (1972/2007) skapades begreppet 'stigma' redan i antikens Grekland. Men de refererade då till ett rent kroppsligt märke som brändes in för att markera att personen hade en lägre moralisk status. Slavar, tjuvar och andra som grekerna ansåg vara lägre moraliskt stående blev stigmatiserade. I ett samhälle finns det alltid föreställningar kring vad som är normalt och naturligt beteende, alltså normativa förväntningar (Ibid.). Den som har ett stigma avviker på ett icke önskvärt sätt. Tidigare handlade stigma ofta om fysiska avvikelser men idag baseras stigma snarare på flera typer av olycksöden (Ibid.). Goffman (1972/2007) nämner tre olika typer av stigma; Kroppsliga stigma; ett fysiskt handikapp, karaktärsstigma; bristande impuls kontroll, missbruksproblematik etcetera. Gruppstigma; tillhörighet till klass, kön, etnicitet eller religion.

I mötet med en okänd person läser en av personen för att försöka kartlägga vilka egenskaper hen har (Ibid.). En avkodar yttre tecken som ålder, kön, kläder, etniskt ursprung och använder sig av tidigare erfarenheter, kunskaper och fördomar för att skapa sig en bild av personen och för att tillskriva hen en karaktär utifrån normativa förväntningar (Ibid.). Goffman (1972/2007) nämner dessa tillskrivningar som en persons virtuella sociala identitet. Den som avkodar personer utifrån yttre kännetecken kan på grund av en fördomsfull avkodning förbise vissa egenskaper som individen besitter och därigenom få en begränsad bild av personens faktiska sociala identitet (Ibid.).

I den sociala interaktionen märks det om en människa besitter en egenskap, eller visar ett beteende, som skiljer sig från andra. I interaktionen kan då den virtuella identiteten och den faktiska sociala identiteten visa sig vara skilda. En tvingas då omvärdera sin förståelse och omklassificera individen i fråga (Ibid.).

Människor kan ha oönskade egenskaper som inte är direkt framträdande utan upptäcks efter en tids social interaktion (Ibid.). Vid upptäckten riskerar personen att placeras i en stigmatiserande kategori. Stigmat kan leda till att de som möter individer med icke-önskvärda egenskaper tar avstånd, istället för att försöka se andra egenskaper hos individen (Ibid.).

Misskrediterad och misskreditabel

Goffman (1972/ 2007) förklarar i relation till stigma begreppen misskrediterad och misskreditabel. Om en avvikelse framträder redan vid första anblicken, till exempel då en person saknar ett ben, är hen misskrediterad. Den misskrediterade personen är medveten om att hen bär ett stigma och förstår att omgivningen kommer att lägga märke till det. Om personen istället har en avvikelse som inte märks vid första åsynen och gör allt för att dölja stigmat, är personen misskreditabel. Den misskreditbla kan välja att tala om sitt stigma och synliggöra det. Då går personen från att vara misskreditabel till att vara misskrediterad (Ibid.). Att tala om sitt stigma kan vara svårt då stigmat medför en känsla av att vara ifrågasatt. Personen förutsätter att omgivningen har fördomar mot den kategori av människor som bär på stigmatiserande egenskaper. Skammen och självhatet är en reaktion på att man har en egenskap som skiljer ut en från ”de normala” (Ibid.). Det gör att stigmatiserade människor gärna målar upp en bild av sig själv utan den stigmatiserande egenskapen. Personen måste då förhålla sig till de sociala normer som situationen kräver för att inte avslöja sitt stigma. Det skapar i sin tur en klyfta mellan det egna jaget och det jag man anstränger sig för att visa upp (Ibid.).

Goffman (1972/2007) beskriver vanliga metoder som personer med stigma använder sig av för att inte röja sitt stigma:

Skylning

Den som är medveten om att den besitter ett visst stigma kan använda skylning som en strategi för att stigmat inte ska bli uppenbart i mötet med “det normala” (Ibid.). Skylningen innebär att den stigmatiserade individen med olika medel döljer sitt stigma från omgivningen genom att anpassa sig till den sociala kontext personen befinner sig i (Ibid.).

Informationskontrollens teknik

Denna teknik innebär att en försöker dölja sitt stigma bakom en annan egenskap som inte är lika graverande. Goffman (1997/2007) beskriver till exempel hur en hörselskadad avsiktligt formar sitt beteende så att hen ger intrycket att dagdrömma eller vara tankspridd (Ibid.).

Den moraliska karriären

Personer som bär ett visst stigma genomgår en moralisk karriär enligt Goffman (1972/2007). Genom en socialiseringsprocess lär sig individen att se sig själv genom andras ögon och

stigmat blir därför identitetsskapande. Goffman (1972/2007) menar att det finns olika socialiseringsmönster. Ett av dem handlar om människor som inte erhåller sitt stigma från livets början, utan under dess gång.

En sådan individ har grundligt fått lära sig hur det är beställt med relationen mellan de normala och de stigmatiserade, långt innan han själv blir tvungen att betrakta sig som en som faller utanför. Man kan vänta sig att en sådan person får särdeles svårt för att bygga upp en ny identitet, och blir starkt benägen att alltmer se ner på sig själv: [...]

(Goffman, 1972/2007 s. 42)

Ambivalens

Att inte kunna leva upp till en viss moralisk standard som samhället sätter, bidrar till att individen med ett stigma kommer att känna ambivalens i förhållande till sitt eget jag (Ibid.). Det medför att en delar in sig själv i olika lager. Dem som har ett stigma, liknande ens eget, eller värre, tenderar en till att betrakta på samma sätt som den icke-stigmatiserade omgivningen gör. Genom att söka samhörighet med människor utan stigma kan personen med stigmat avskärma sig från andra, som bär liknande stigma. Pendlingen mellan att identifiera sig med personer som bär ett stigma och med människor utan stigmat medför en personlig ambivalens. Personen med stigmat försöker framstå som en person som omfattar de samhälleliga normerna i stort, men samtidigt upplever hen en obehaglig närhet till personer med liknande stigma. Det kan skapa en känsla av skam (Ibid.).

Accounts

En account¹ är en språklig enhet som används när en otillåten handling utsätts för granskning av omgivningen (Scott & Lyman, 1968). Den upprätthåller den sociala ordningen genom att förhindra konflikter och överbryggar klyftan som uppstår mellan en önskad handling och förväntningar på personens handlande. Accounts förekommer rutinmässigt när en person

---

¹ Vi har valt att bevara originalbegreppet accounts då det inte finns någon adekvat översättning till svenska språket. De övriga begreppen inom teorin har vi valt att översätta till svenska.

anklagas för att ha gjort någonting som är farligt, dåligt eller icke önskvärt i förhållande till de rådande normerna i samhället (Ibid.). Om en genom sina handlingar avviker från den rådande sociala och moraliska ordningen riskerar personen att få oönskad respons av omgivningen och accounts blir då ett språkligt verktyg för att undvika denna samt för att neutralisera handlingen (Ibid.).

Det finns två huvudsakliga indelningar av begreppet accounts, ursäkter och rättfärdigande. En eller båda används sannolikt när en person är anklagad för att ha gjort något felaktigt (Ibid.).

Ursäkter

Ursäkter är socialt godkända vokabulär som används när en vill mildra eller förminska det personliga ansvaret i ett beteende som ifrågasätts av omgivningen (Ibid.). Ursäkter innebär att en erkänner att handlingen var felaktig men samtidigt helt eller delvis förnekar det personliga ansvaret (Ibid.). En kan exempelvis skylla sin försening på trafikstockning. Med erkännandet av förseningen förstår personen att den kan vara problematisk, men avsäger sig samtidigt ansvar för händelsen, då trafikstockningen är bortom den ursäktande personens kontroll (Ibid.).

Scott & Lyman (1968) menar att det finns fyra olika typer av ursäkter: Hänvisa till en olyckshändelse, hänvisa till oförmåga, hänvisa till biologiska drifter och ett syndabocksresonemang.

Hänvisa till en olyckshändelse innebär att en hänvisar till ett missöde (Ibid.). Personen avsäger sig då ansvaret genom att skylla på faror i sin miljö, mänskliga oförmågan att kontrollera sin motorik, eller kroppsliga begränsningar- "En olycka kan drabba vem som helst". När en skyller på en olycka som skett på grund av faror i miljön, tror omgivningen att händelsen skedde av en slump (Ibid.).

Hänvisa till en oförmåga syftar till en ofrivillig handling där personen inte haft någon avsikt att skada andra. Personen ser sig inte som fullt ansvarig för konsekvenserna av sitt handlande. En hade inte kunskap om att konsekvenserna skulle bli som de blev (Ibid.). Ett exempel är då någon inte är medveten om att en annan person är rädd för höjder och leder upp vederbörande på ett högt berg för att visa den vackra utsikten. I handlingen finns det alltså en god intention.

Det visar sig sedan att konsekvensen inte blev som en trodde, utan att den höjdrädda personen blev rädd och började gråta. I denna situation ursäktar en sig med att inte haft kunskapen som krävdes, trots goda intentioner. Omgivningen dömer handlingen främst utifrån avsikten och inte dess konsekvenser (Ibid.). Personen kan också ursäkta sig genom att säga att en vid tillfället hade en begränsad fri vilja, då förnuftet och moralen satts ur spel. På grund av exempelvis starka impulser, berusning eller mental sjukdom. Då kan en ursäkta sig med att säga “det var inte min avsikt, jag var så full att jag inte visste vad jag gjorde” eller “jag var så arg att jag inte kunde kontrollera min ilska” (Ibid.).

Hänvisa till biologiska drifter innebär att personen hänvisar till biologiska och kulturella egenheter som en själv som individ inte helt kan styra över (Ibid.). Till exempel kan en ursäkta sig, eller andra, genom att säga “du vet ju hur män är”, “du vet ju hur kvinnor beter sig” eller “mäns sexualitet styr dem” (Ibid.).

Syndabocksresonemang är en ursäkt där en hävdar att handlingen orsakades av andras påverkan. Det var någon annans felsteg som utlöste ens egna och med detta avskriver en sig ansvaret samt förminskar sin egen delaktighet i handlingen (Ibid.).

Rättfärdigande

Scott och Lyman (1968) menar att rättfärdigande skiljer sig från ursäkter då rättfärdigande innebär att en tar ansvar för den handling en utfört, men samtidigt förnekar eller förminskar det negativa i den. En hävdar att det speciella tillfället tillät eller krävde handlingen (Ibid.). Exempelvis kan en soldat som varit i strid erkänna att den har dödat människor, men förneka att det var en omoralisk handling, med motiveringen att personer som soldaten dödade, var medlemmar i en grupp av fiender som förtjänade sitt öde. Dessutom kan en skylla sitt handlande på en order från överordnad att döda fienden. Här skyller gärningsmannen på att offret förtjänade det på grund av exempelvis grupptillhörighet eller religion (Ibid.).

Lyman & Scott (1968) tar upp de rättfärdigande en kan använda sig av för att neutralisera sin negativa handling: förnekande av en skada, förnekande av ett offer, fördömandet av fördömdare, hänvisa till lojalitet och sorgliga historier.

Förnekandet av en skada innebär att personen erkänner en viss handling men menar att handlingen var tillåten då situationen krävde den och att ingen blev skadad, utan den fick endast mindre allvarliga konsekvenser (Ibid.).

Förnekandet av ett offer är ett rättfärdigande, där en betraktar handlingen som att offret mer eller mindre förtjänade skadan och därför var beteendet tillåtet (Ibid.).

Fördömandet av fördömdare syftar till att en erkänner misstaget men samtidigt hävdar en att handlingen är irrelevant då andra, kanske även den anklagande, också begår dessa handlingar (Ibid.).

Hänvisa till lojalitet, innebär att personen hävdar att en agerat utifrån någon annans intresse eller befallning och påstår därför att handlingen var tillåten (Ibid.).

Sorgliga historier är ett annat typ av rättfärdigande, där personen lyfter fram dystra händelser i det förflutna och sätter handlandet i relation till den tidigare olyckliga situationen. Ofta är förklaringen förvrängd men ett sätt att försöka belysa och rättfärdiga den aktuella handlingen (Ibid.).

När är accounts effektiva?

Lyman & Scott (1968) menar att accounts kan vara effektiva när den negativa händelsen blivit känd för omgivningen. För att släta över konsekvenserna av sitt uppförande och återställa omgivningens förtroende använder sig individen av accounts med bakgrundsförklaringar. Ett exempel är när individen känner att en incident stör dennes självbild. Då försöker individen rätta till "motsägelsen" genom ursäkter och rättfärdigande för att inte tappa ansiktet.

Bakgrundsförklaringar till vad som orsakar ett beteende kommer sannolikt vara strategier för att möjliggöra effektiva accounts (Ibid.). Scott & Lyman (1968) tar upp exemplet då någon frågar "varför dricker du så mycket?". Personen svarar "jag har familjeproblem" då blir handlingen mer förståeligt för omgivningen eftersom den placerats i en kontext. En account behöver inte vara sanningsenlig för att vara effektiv, men måste vara passande och trovärdig i sammanhanget.

4. Metod och metodologiska överväganden

I följande kapitel beskrivs den induktiva forskningsprocessen och studiens metodval med förtjänster och begränsningar. Detta följs av en beskrivning gällande hur materialet samlats in från internet samt vår urvalsprocess och de avgränsningar som gjorts. Därefter diskuteras studiens tillförlitlighet samt etiska överväganden. Vi presenterar det analytiska processen, med ett exempel på hur vi genomfört kodningen. Slutligen beskrivs vår inbördes arbetsfördelning.

Den induktiva forskningsprocessen

Den induktiva processen är empiristyrdd och har ett öppet förhållningssätt (Langemar, 2008). Vi har under arbetets gång därför kunnat ändrat inriktning och planering utifrån vad vi funnit i vårt material (jfr Langemar, 2008). Skrivandet har haft ett cirkulärt förlopp vilket inneburit att vi pendlat fram och tillbaka mellan frågeställningar, urval, datainsamling och analys (Ibid.). Det har möjliggjort för ett dynamiskt arbetssätt där vi har kunnat korrigera tidigare skriven text, och tillvägagångssätt utifrån vad som framkommit ur materialet. Det har även gett oss möjlighet att fylla ut empirin med fler trådar genomgående under arbetets gång.

Kvalitativ metod

Studien består av en kvalitativ textanalys där dokument utgör datakällan. Enligt Ahrne & Svensson (2015) ger den kvalitativa metoden en djupare förståelse för människors subjektiva livshistorier, åsikter och miljöer och är därför lämplig då vår studie syftar till att belysa en komplex situation och skapa förståelse för de manliga våldsutövarnas berättelser. I syfte att analysera våldsutövarens perspektiv riktar studien in sig på mjukdata, då människans känslor och beteende inte går att mäta (jfr Ahrne & Svensson 2015). Den kvalitativa studien möjliggör för djupgående empiri och ser till ett fenomen i en social verklighet. Vi har således inget intresse av att generalisera data till en adekvat befolkning utan vi vill nå männens ocensurerade berättelser. Om vi hade använt en kvantitativ metod hade syftet istället varit att matematiskt mäta olika fenomen för att nå generaliserbar empiri. Därmed får en endast sparsam

information om varje enhet, och det blir svårt att fånga det komplexa samspelet mellan människor (Bryman 2011).

Dokument på internet som datakälla

Studien använder dokument från Flashback och Familjeliv och utgörs av texter som finns tillgängliga att samla in och analysera (jfr Bryman 2011). Enligt Berg (2015) har deltagandet i olika gemenskaper på nätet blivit en självklar del i människors liv. Flashback och Familjeliv är två av de fora som utgör sociala gemenskaper på nätet, öppna för allmänheten. Flashback (Flashback 1) är ett av Sveriges största fora, som har 1 129 664 medlemmar samt 58 602 525 inlägg och Familjeliv (Familjeliv 1) riktar sig mot familjeorienterade frågor, med 780 000 unika besökare. På grund av att våldsutövande är en brottslig handling och även betraktad som moraliskt förkastligt, kan det vara svårt för de våldsutövande männen att tala om våldet (jfr Gottzén, 2013). Enligt Bryman (2011) är fördelen med användandet av dokument, att forskaren inte påverkar materialet eller studieobjekten med egna värderingar och uppfattningar. Genom att undersöka hur våldsutövande män beskriver våldet på Flashback och Familjeliv, fora där männen har möjlighet att vara anonyma, får vi ta del av männens subjektiva samt ocensurerade berättelser om våldet utan att påverka materialet.

Dokument är av betydelse för samhället och därför också viktiga studieobjekt då de kan ge uttryck för rådande normer i ett samhälle (Boréus, 2015). Begränsningarna med att använda dokument på internet som datakälla är att trådskaparen i vårt fall kan lämna mycket osagt i sin kommunikation (jfr Bryman, 2011). Trådskaparna har formulerat en text i specifikt syfte som endast avspeglar en viss verklighet (jfr Bryman, 2011). På internet förlorar man den personliga kontakten då man inte träffas "i det verkliga livet" och det finns ingen möjlighet att ställa följdfrågor eller för trådskaparen att förtydliga sina uttalanden, vilket hade funnits om man utfört en intervjustudie. Som forskare kan vi inte heller vara säkra på att personen är den som en utger sig för att vara, menar Bryman (2011). Dock kommer vi åt berättelser som annars hade varit svåråtkomliga.

Urval och avgränsningar

Empirin till studien har samlats in genom ett målstyrt urval, vilket innebär att forskaren väljer ut personer eller fall som är relevanta för studiens syfte (Bryman, 2011). Med ett målstyrt urval kunde vi på ett strategiskt sätt välja ut material som var relevant för studien. Trådarna har samlats in från foran Flashback och Familjeliv med hjälp av forans sökmotorer. Vi använde oss av relevanta sökord som; “män som slår kvinnor”, “jag slår min tjej”, “jag slår min flickvän” och “jag slog min fru”. Trådarna vi valt är skrivna av män, som beskriver sitt våldsutövande mot kvinnor i en nära relation till dem. Detta då studien endast är avsedd att undersöka heterosexuella relationer där mannen är våldsutövare och kvinnan våldsutsatt. Denna avgränsning gjordes utifrån att det vanligaste våldet i nära relationer är sådant som utövas av en man emot en kvinna, som mannen har eller har haft en relation till (NCK, u.å). Studien är även avgränsad till att bara undersöka fysiskt våld. Detta för att kunna göra tydliga avgränsningar i studien, vilket hade varit svårt ifall vi studerade exempelvis psykiskt eller sexuellt våld. Det fysiska våldet är straffbart och därför tydligt definierat. Vi har valt att använda oss av socialstyrelsens definition av fysiskt våld.

Kan vara knuffar, att bli fasthållen, dragen i håret, slagen eller sparkad.

(Socialstyrelsen, u.å)

Empirin består av 21 trådar som har startats av olika alias på foran. Först läste vi rubrikerna på trådarna för att undersöka om de var relevanta för studien. Därefter läste vi noggrant igenom trådarna för att säkerställa att de endast handlade om fysiskt våldsutövande, män mot kvinnor i en nära relation och att inga barn eller andra familjemedlemmar var inblandade i våldet. Vi använde oss av de texter som var skrivna av trådskrivarna, alltså trådarnas första inlägg och utvecklande berättelser samt kommentarer i kommentarsfältet. Vi uteslöt den respons trådskrivarna fick av andra medlemmar på foran. Detta för att vi var intresserade av de våldsutövande männens upplevelser samt berättelser, och inte den respons de fick.

Tillförlitlighet

I en kvalitativ studie är det lämpligt att använda sig av alternativa begrepp till reliabilitet och validitet, som ser till studiens tillförlitlighet. Detta för att reliabilitet- och validitetsbegrepp lämpar sig bättre till mätbara kvantitativa studier. I studier som undersöker människor

behöver en ta hänsyn till att empirin inte är statisk utan föränderlig (Bryman, 2011). Att undersöka texter på internet innebär både möjligheter i form av tillgänglighet samt begränsningar, då ens texter inte är statiska. Texterna kan komma att förändras med tiden, specifikt för vår studie är att trådarna vi använder oss av kan utökas eller raderas, och detta kan påverka eventuell utkomst av studien, samt en begränsning i möjligheten att replikera den (Ibid.).

Berg (2015) skriver om netnografi och möjligheten att med den nätbaserade interaktionen, oftast genom endast ett knapptryck, kunna radera text och göra den ogjord innan den blivit föremål för social respons. Detta är även möjligt för männen i vår empiri och det är något vi är medvetna om och inte kan påverka. Det är denna typen av frihet som innebär både möjligheter och begränsningar i användandet av empiri hämtad från internet. Trådarna kan redigeras och ändras för att anpassas till läsarens eventuella respons. Trots detta anser vi att anonymiteten på forumet möjliggör för en öppenhet gällande ämnet, och att detta skapar större möjligheter än begränsningar.

Bryman (2011) beskriver tillförlitlighet- och äkthetskriterier som blir relevanta då en undersöker en social verklighet i kvalitativa studier. Det kan finnas varierande beskrivningar av en social verklighet, och därför är trovärdigheten i studien viktig för att legitimera undersökningen, och den specifika sociala verklighet studien porträtterar (Ibid.). Denna trovärdighet tillgodoses genom att en förhåller sig till de regler som finns, samt genom att se till att personerna som är del av den sociala verkligheten i studien, får möjlighet att bekräfta att forskaren uppfattat situationen korrekt (Ibid.). I genomförandet av vår studie är det omöjligt att få kontakt med de personer som är del av vår empiri, då alla är anonyma. Det blir rimligt att anta att detta inverkar på trovärdigheten i studien, då personerna inte har möjlighet att påverka det vi skriver gällande dem eller den sociala verklighet vi skildrar dem i.

Som forskare går det aldrig att vara fullständigt objektiv. Ens egen uppfattning, värderingar och teorier kan komma att färga studien (Ibid.). Möjligheten att styrka och konfirmera innebär att vi som forskare, med hänsyn till svårigheten i att vara objektiv, ändå i så hög grad som möjligt tillförsäkrar att en har agerat i god tro. Detta är vi medvetna om och studien redogör inte för egna erfarenheter eller åsikter gällande ämnet.

Äkthetskriterierna ska säkerställa att man har människorna som studeras i fokus av studien, att en tar hänsyn till människors skilda åsikter. Detta för att främja en rättvis bild av situationen (Bryman 2011). För att uppfylla äkthetskriterierna har vi löpande citerat de personer vi valt att studera, för att ge läsaren en så äkta bild av situationen som möjligt, fri från våra tolkningar av texten. Det material vi använder från foran är på grund av sitt anonyma slag, omöjligt att få verifierade av personerna som skrivit dem. Det finns inget sätt för oss att säkerställa äkthet eller trovärdighet i texterna, då det sociala livet online inte nödvändigtvis speglar de liv som äger rum offline. Individerna kan kontrollera innehållet av sin tråd och hur den framställer sig själv (Berg 2015). Vi anser dock att samma problem kvarstår oavsett vilket typ av empiri vi valt att använda oss av. Det finns ingenting som säkerställer att människor framställer en mer sanningsenlig bild av sig själva i exempelvis en intervjusituation, än vad personerna i vår studie gör. Det vi får kunskap om är hur männen önskar att framställa sig och hur de gör det online (jfr Berg 2015). Vi undersöker människans upplevelser i studien, ingen objektiv sanning gällande våldshandlingar. Samtidigt har vi i åtanke att det kan finnas människor i vårt urval som har konstruerat osanna berättelser gällande våldet. Bryman (2011) menar att användning av material på internet innebär en risk då data på internet kan vara vilseledande och innehålla felaktiga uppgifter. Samtidigt menar Berg (2015) att interaktionen på internet får konsekvenser även "i det verkliga livet", och tvärtom. Därför förbehöll vi oss en viss skepticism när vi sökte empiri på Flashback och Familjeliv (jfr Bryman, 2011).

Forskningsetiska överväganden

Bryman (2011) beskriver de fyra etiska pelare som god forskning bör vila på:

informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet.

Informationskravet syftar till att forskaren ska informera försökspersoner om syftet med undersökningen, samt vilka moment som ingår i den. Berörda personer ska vara införstådda med att deltagandet är frivilligt och att det finns möjlighet att hoppa av om så önskas (Ibid.).

Samtyckeskravet ger deltagare i undersökningen rätten att själva bestämma över ett eventuellt deltagande (Ibid.). Konfidentialitetskravet ska se till att personuppgifter gällande de deltagande i en undersökning förvaras tryggt och behandlas konfidentiellt (ibid.).

Nyttjandekravet ska säkerställa att information gällande de deltagande endast kommer att användas till det specifika forskningsändamål som forskaren uppgett (ibid.).

Studien undersöker diskussionstrådar på Flashback och Familjeliv, två fora som varken kräver medlemskap eller inloggning för att ta del av, eller medverka i (, Flashback 2, Familjeliv 2).

På grund av anonymiteten begränsades möjligheten att ta hänsyn till de fyra etiska pelare som beskrivs ovan. Personer väljer sitt alias och informeras om medlemsregler, samt möjligheten att skapa ett konto på ett sätt som skyddar ens identitet. Det förklaras tydligt vilka konsekvenser, i form av avstängning och bannlysning, som blir resultatet om någon röjer annan användares identitet och offentliggör den (Ibid.). Bryman (2011) beskriver de etiska överväganden som bör tas hänsyn till vid datainsamling från offentliga fora. Vidare beskriver Bryman (Ibid.) att, när användare av fora har möjlighet att göra sitt utbyte konfidentiellt och anonymt, sänks kraven på de etiska överväganden forskaren behöver ta hänsyn till. Då behövs heller inget samtycke från studiens undersökningspersoner. Även Svedmark (2012) skriver om de etiska dilemman som följer med internetforskning. Det finns olika sätt att förhålla sig till offentliga texter på internet och det samtycke som inte går att införskaffa, när textförfattaren är anonym och okänd. Man kan se på informationen hämtad från internet som offentlig och utan mänskligt subjekt, och därmed befriad från krav på etikprövning eller samtycke, eller så kan man betrakta internet som en plats för interaktion, en samtalsplats för människor i pågående livskris och därmed en arena för information av ytterst känsligt slag (Ibid.). Det bekräftas av Bryman (2011) som problematiserar synen på elektronisk kommunikation som offentlig, men trots det menar, att kommunikationen kan likställas med att exempelvis använda tidningsinsändare i sin empiri, där det inte finns krav på inhämtat samtycke. När en bedriver samhällsvetenskaplig forskning krävs en avvägning mellan individens integritet och samhällets nytta av forskningen (Berg, 2015). I vår insamling av empirin har vi tagit hänsyn till att det, trots anonymitet på Familjeliv och Flashback, finns innehåll som individer antagligen aldrig avsett låta vara del av empiriskt material. Det är problematiskt för oss att rättfärdiga användandet av materialet utan trådkrivarnas samtycke, eller ens möjlighet att fråga om eventuellt samtycke. När det inte är möjligt att nå detta bör forskaren anonymisera det empiriska materialet (Berg, 2015). Det har vi säkerställt genom att, i vårt arbete med empirin, byta ut deras valda och anonyma alias på forumet mot påhittade namn. Detta för att det inte ska gå att koppla ihop inlägg med alias i efterhand. Vi anser att, trots de etiska dilemman som existerar gällande samtycke och värderingar kring offentligheten på internet, att det finns en stor samhällsnytta i att använda den empiri som foran förser vår studie med. På grund av brist på forskning gällande den våldsutövande mannens perspektiv, samt ämnets stigmatiserande karaktär, anser vi att de anonyma berättelserna från männen på foran bidrar med en unik synvinkel. Vi har valt att inte integrera i trådarna eller skapa något eget alias, utan endast granska trådarnas innehåll på avstånd.

Analys

En narrativ analys

Studien var först tänkt att ha en narrativ analys vilket hade inneburit att vi analyserat de berättarstrategier männen använder i vår empiri. Den narrativa ansatsen syftar till att analysera hur människor formar sin identitet genom berättandet om sina erfarenheter (Larsson, Sjöblom & Lilja, 2008). I en narrativ metod är det lika viktigt att analysera berättelsens innehåll som sättet den berättas på, för att förstå hur individen upplever sin verklighet. Denna metod kändes till en början aktuell då vår studie undersöker hur männen framställer sig själva och sina erfarenheter av våldsutövning. Svårigheten med att applicera denna metod var dock att en narrativ analys kräver utförliga beskrivningar och utsagor av de personer som studeras (Ibid.). Empirin vi har tillgång till på foran är inte av detta utförliga slag. Vi har därför valt att göra en innehållsanalys, med inspiration av en narrativ analys, för att förstå männens sätt att framställa sina våldshandlingar. Detta genom att fokusera på de berättarstrategier som männen använder sig av och i vår tematisering samt analys bryta ned historierna på ett systematiskt vis.

En kvalitativ innehållsanalys

Bryman (2011) menar att analys av internet är ett relativt nytt fenomen som ständigt förändras. En kvalitativ innehållsanalys på internet bygger på att tolka dokument och därmed är denna metod relevant för att tyda det empiriska materialet. En kvalitativ innehållsanalys innebär att man tittar på materialet i sin helhet och sedan letar efter återkommande likheter, kategorier eller teman i det empiriska materialet (Ibid.).

Jönson (2010) skriver, i sin ansats för forskning inom socialt arbete, att man ska behandla sitt material med öppenhet. Forskarens roll är viktig när en skapar mening i och av texter (Bryman 2011). Därför gick vi in i analysarbetet utan ett förbestämt tillvägagångssätt, och lät koderna leda oss framåt i val av teman och lämpliga teorier. Kategorierna kom sedan att bygga på intressanta och viktiga aspekter som dök upp vid behandlingen av det empiriska materialet (jfr Jönson 2010).

Något som är problematiskt vid analysen av texter på internet är att interaktiva texter inte nödvändigtvis har en tydlig början och ett slut (Bergquist, Lövheim & Sveningsson, 2003). Trådarna vi baserar den kvalitativa innehållsanalysen på består ibland av över 20 sidor interaktion mellan olika alias på foran. Det var vår uppgift att sälla i materialet och inte låta oss påverkas av det som är irrelevant för forskningsfrågan. I vår innehållsanalys var det även viktigt att ha kropplösheten på internet i åtanke. I studien hade vi ingen möjlighet att ta del av ansiktsuttryck eller tonfall och på grund av detta begränsades möjligheten att till exempel förstå ironi (Ibid.).

Den kvalitativa kodningen genomfördes manuellt genom markering i texten med färgpennor där intressanta koder förekom (jfr Jönson 2010). I den kvalitativa innehållsanalysen finns det en poäng i att tillåta kategorierna att skapas ur den insamlade datan, och det blir viktigt att se till den kontext varur materialet hämtats (Bryman 2011). Därför fick kodningen ligga till grund för de teorier vi sedan använde oss av.

Vi applicerade teorierna, stigma och accounts på materialet genom att använda oss av relevanta begrepp från teorierna som teman i ett analyschema (se nedan). Enligt Jönson (2010) kan analyscheman hjälpa en att organisera och analysera beskrivningar av sociala problem. När vi genomfört tematiseringen såg vi att vissa teman inte längre var relevanta för studien och vi tog därför bort dessa. Nedan presenteras en kortare variant av analyschemat för att lyfta fram hur analysarbetet gått till och vilka teoretiska begrepp vi utgått från i analysen.

Stigma					
Person	Misskrediterad/ Misskreditabel	Skylning	Informations- kontroll	Ambivalens	Moraliska karriären
1		Oförlåtligt att slå en tjej. Oacceptabelt. God egentligen.		Stå för det jag gjort eller neka allt?	Trodde aldrig jag skulle sjunka så lågt.
2	Vill inte prata med någon, tips på någon bok?	Vi bråkar ibland men inget allvarligt. Jag brukar inte slå till henne.			
4				Jag är ingen vålds- förespråkare men min spärr för våld släppte den natten.	
6			Jag vet att jag blir tokig av sprit och betar mig som ett fån. Vi är överens om att våldet hör ihop med spriten		

Accounts				
	Ursäkter	Rättfärdigande		Bakgrundsförklaringar
Person	Defesibility	Syndabocks- resonemang	Victim	Sad tales
1	Något slog slint i huvudet.	Utsatt för otrohet. Hon gjorde fel från början.	Ångrar inte att jag lappade till henne på grund av att hon var otrogen. Hon förtjänade det. Otrohet minst lika oförlåtligt.	Arbetat stenhårt. Gjort allt för tjejen. Märkte att något var fel. Inte samma kärleksfulla tjej längre. Hon sa att hon träffat en ny. De hade haft sex och nu ville hon göra slut.
2	Tappade kontrollen	Sms med annan kille.		Brukar inte slå henne. Vi har haft ett förhållande i 5 år. Jag blev sur för att hon haft en sms-konversation med annan kille.
4			Utsatt för otrohet. Hon skadade mig först.	Trodde jag hade den perfekta relationen tills hon var otrogen och svek mig. Lurad, kvarhållen, blåögd och naiv. Tror så gott om alla hela tiden.
6	Jag var påverkad av sprit. Visste inte att jag hade det i mig. Det hänger ihop med alkohol.			Jag blir tokig av sprit. I övrigt har vi det bra.

Utifrån dessa analys scheman kunde vi se mönster i det empiriska materialet vilket sedan ledde oss fram till fyra teman, relevanta för resultat och analys, att sätta scenen, våldets utlösande faktor samt de rättfärdigande och ursäkter som följer, ” jag är inte herre över mig själv”, och moraliserande kring våldet.

Arbetsfördelning

Vi kom tidigt i processen av uppsatsskrivandet överens om att skriva så stora delar som möjligt tillsammans för att få en väl sammanhållen text. Undantaget till detta var två veckor då vi på förhand planerat att skriva separat och höras löpande via Skype. Vi har använt oss av Google docs för att på ett smidigt sätt kunna dela vårt material med handledare, varandra och utomstående. Samarbetet har haft sina toppar och dalar men vi har lyckats driva arbetet framåt på ett positivt sätt på grund av ett fint samarbete och tålamod med varandra. Vi har valt att fördjupa oss i varsin teori till att börja med för att sedan läsa in oss på den andres, och på samma sätt delat upp kunskapsläget mellan oss för att båda skulle få en djupare förståelse. I övrigt har vi skrivit löpande i alla delarna av arbetet. Då någon kört fast så har den andre kunnat rycka in för att slutföra.

5. Resultat och analys

I detta kapitel redovisas en integrerad resultat- och analysdel. Nedan citeras en tråd från Flashback för att exemplifiera hur de anonyma trådarna vi tagit del av sett ut. Den specifika tråden är representativ då den innehåller de fyra teman vi valt att använda oss av i analysarbetet; Att sätta scenen, Våldets utlösande faktor och de accounts som följer, ”Jag är inte herre över mig själv ” samt Moraliserande kring våldet. Utifrån dessa teman kommer frågeställningarna; Hur framställer männen våldsutövandet mot sin kvinnliga partner på anonyma nätfora? och Hur beskriver män som utsatt sin kvinnliga partner för våld känslor av stigma/skam i förhållande till sitt våldsutövande på anonyma nätfora? att besvaras löpande i kapitlet. Dessa fyra teman är ständigt återkommande i männens berättelser på foran. Vi vill genom följande citatet illustrera hur vi valt att bryta ner och bearbeta trådarna.

Frågeställningen; Vilka strategier använder sig våldsutövande män av i sina berättelser om våldet på anonyma nätfora och vad har strategierna för funktion? är av mer analytiskt slag. Därför besvaras den separat under rubriken; Männens berättarstrategier och dess funktion.

Jag & min flickvän har varit tillsammans i 3 år. Vi hade planerat barn hus familj osv. Senaste 2 åren har jag jobbat stenhårt i Norge för att kunna fullfölja våran dröm. Åkte hemifrån söndag kväll & kom hem sent fredag kväll. Jobbat allt från 8-14 timmar om dagen. Som Ni säkert redan förstår så har jag & min flickvän senaste åren setts enbart på helgerna & under 4 veckors semestern på sommaren. Vilket slitigt mycket på vårt förhållande. Jag älskade verkligen denna tjej. Ville bygga upp en framtid med henne, ha barn, hus & leva resten av livet med henne. Hon var mitt allt & min enda stora kärlek i livet. Jag trodde hon kände & ville det samma med mig. Men senaste 2 månaderna har jag känt att något hänt. Hur mycket jag en försökte så kunde jag inte nå fram till henne fullt ut. Frågade var som var fel. Men fick till svar att inget var fel & att hon älskade mig. Hon har inte alls varit den samma glada, underbara & kärleksfulla flickvän som tidigare. Kanske borde jag fattat att något var fel. Men vet ändå att förhållanden går upp & ner. Tänkte att det var något tillfälligt & att allt skulle lösa sig.

Kom hem från Norge förra fredagen & min flickvän var helt annorlunda. I normal fall brukar hon hoppa fram, krama, kyssa mig, säga hur mycket hon saknat & älskar mig. Men denna gången var det annorlunda. Hon gav mig en kram en kyss på kinden & sa att vi måste prata. Självklart förstod jag på en gång att något var fel & mitt hjärta började slå i 250 slag i minuten. Hon berättade att hon träffat en ny sen några veckor tillbaka & att dom hade haft sex vid ett flertal tillfälle. Anledningen till detta sa hon var att jag aldrig var hemma längre & att hennes känslor för mig börjat dö ut. Hon sa att hon älskade mig & att jag betyder allt för henne. Men att hon inte var kär längre & inte ville ha ett förhållande med mig mer.

Har själv alltid sagt att det oförlåtligt att slå en tjej & att jag aldrig skulle kunna sjunka så lågt. Men något slog slint i huvudet på mig. Jag har gjort allt för denna tjej. Alltid ställt upp, varit omtänksam snäll. Jobbat stenhårt för att vi ska få en bra framtid ihop. Så går hon & knullar en annan samtidigt som vi är ihop. Gav henne en stor lavet samtidigt som jag sa håll dig borta från mig & ser jag dig en gång till i min närhet är du död. Sen gick jag därifrån & åkte hem till mina föräldrar.

Jag gjorde det jag alltid tyckt varit fel. Jag slog den jag älskade & det jag alltid tyckt varit oacceptabelt. Samtidigt som hon var otrogen. Hon gick bakom ryggen på mig &

var med en annan. Det värsta & ynkligate jag vet är folk som är otrogna. Samtidigt som jag anser att det är så f..king fel att slå en tjej.

Sakern är att jag inte ångrar att jag lappade till henne. Jag anser att hon förtjänade det. Då jag anser att otrohet är så feg & så lågt man kan sjunka. Ångrar att jag sa att jag skulle döda henne om hon kommer i min närhet igen. Då jag aldrig skulle kunna döda nån eller kunna göra det.

I tisdags ringde polisen till mig & berättade att jag är anklagad för misshandel & olaga hot. Jag står för det jag gjort. Det var fel av mig att slå & hota min flickvän/nu exflickvän. Men anser att det är minst lika mycket fel av henne att knulla & vara otrogen med någon annan samtidigt som hon är tillsammans & ligger med mig. För mig är otrohet & att slå något minst lika oförlåtligt. Hon gjorde fel & jag gjorde fel. Jag jag vet att jag gjorde fel. Jag vet att hämd är fel & att hämd föder hämd. Men hon gjorde ändå fel från början. Enligt mig så borde vi stå lika. Även om jag anser att det hon gjorde mot mig är värre än det hon gjorde. Nu har hon anmält mig för misshandel & olaga hot.

Nu till min fråga. Hur skulle Ni göra i denna situation. Jag står för det jag gjort. Vet att jag gjort fel. Men anser att hon minst gjort lika mycket fel. Är en ärlig & god person. En del av mig säger står för vad du gjort & erkänn. Ta ditt straff som en man. Samtidigt som en del av mig säger att hon gjorde fel från början & varför ska jag straffas för det. (Hade jag varit muslim & levit i ett muslimskt land hade hon straffats hårt & jag setts som en hjälte) Nu är jag varken muslim eller gillar deras synsatt. Jag vet att jag gjorde fel enligt svensk lag. Men wft... hatar henne för det hon gjort & mår så grymt dåligt just nu. Hur skulle Ni gjort? Ska jag står för det jag gjort i polisförhöret som en man. Eller ska jag neka allt. Inga bevis finns & ord står mot ord. Mer än att hon tydligen har ett blåmärke på ena kinden (enligt polisen) Behöver verkligen tips & råd i denna situation.

Mår just nu så fruktansvärt dåligt över allt. Känner bara sånt fruktansvärt hat mot allt hon gjort mot mig.

Ursäkta stavfel, men har druckigt en del för att försöka dränka mina sorger.

(Trådskrivare 1, Flashback)

Tråden har en tydlig bakgrundsförklaring där mannen berättar hur förhållandet sett ut och de investeringar han anser sig gjort för att få deras relation att fungera. Detta är en strategi i förberedandet av effektiva accounts (jfr Scott & Lyman, 1968). Han beskriver den stora kärlek han känt för sin flickvän, deras framtidsvisioner och hur flickvännen plötsligt börjat bete sig annorlunda i förhållandet. Denna sektion i texten kallar vi för "att sätta scenen". Här beskriver trådskaparen bakgrunden och den historia som ligger till grund för hur en som läsare kommer att känna inför den våldsbeskrivning som kommer.

Därefter beskriver mannen vad det var som ledde fram till att han slog sin flickvän. Flickvännen berättade för honom att hon träffat en ny man och att de hade haft samlag ett antal gånger. Mannen beskriver att otroheten var den utlösande faktorn till våldet. Denna del i berättelsen väljer vi att kalla för "våldets utlösande faktor och de accounts som följer".

Trådskrivaren uttrycker en känsla av maktlöshet inför sitt handlande. Han säger att det slog slint för honom och att han inte hade kontroll över situationen. Vi har valt att kalla denna del för "Jag är inte herre över mig själv". I detta avsnitt tar mannen avstånd från handlingen genom att beskriva situationen som bortom hans kontroll och vilja.

"Moraliserande kring våldet" är den del i berättelsen då mannen moraliserar kring sitt handlande och det våld han utsatte flickvännen för. Det blir många svängningar i berättelsen då han å ena sidan tycker att det är oförlåtligt att slå en kvinna, å andra sidan har han utsatt sin kvinnliga partner för våld.

Att sätta scenen

I trådarna på foran använder sig männen av berättarstrategier som innefattar en bakgrundsförklaring (jfr. Scott & Lyman, 1968). I den framställer sig männen ofta som kärleksfulla med en god moral. De berättar om sina förhållanden och de uppoffringar de gjort för att få förhållandet att fungera.

Hej mina fellow flashare. Så här är det, för 1 och 1/2 år sedan träffade jag mitt EX. Vi hade varit väldigt bra vänner i nästan 10år. Kärleken flöda och allt kändes bra. Sedan händer detta, jag får av en vän till henne veta att hon varit otrogen och varit det tidigare också (antagligen), vilket troligtvis stämmer eftersom hon sedan några helger tillbaka försvunnit ut på kvällar/nätter och har enligt egen uppgift träffat en vän. Även om misstankar fanns redan då ville jag vänta ut oron och inte göra något drastiskt.

(Trådskrivare 22, Flashback)

Männen sätter handlingen i en kontext som möjliggör för effektiva accounts längre fram i berättelsen (jfr Scott & Lyman, 1968). Detta innebär att de ursäkter och rättfärdiganden som männen kommer att använda i relation till sitt negativa handlande, har en förberedande funktion för läsarens acceptans. Accounts kan därmed komma att anses som legitima (jfr Scott & Lyman, 1968). Berättelser kan framställas på många olika sätt, men utan en relevant bakgrundsförklaring riskerar de ursäkter och rättfärdigande som männen använder sig av att ifrågasättas. Därmed blir bakgrundsförklaringarna avgörande för accounts effektivitet och genomslagskraft. Nedan presenteras ett citat där en våldsutövande genom sin berättelse, bäddar för kommande accounts.

För ett år sedan fann jag min drömtjej och vi delade samma intressen, hade samma humor och delade samma åsikter och tankar. Jag älskar henne över allt annat och har nu gjort mitt livs största misstag.

(Trådskrivare 16, Flashback)

Vissa rättfärdigande tar avstamp redan i männens bakgrundsförklaringar då de framhäver dystra berättelser i det förflutna som lett fram till våldshandlingen, alltså "sorgliga historier" (jfr Scott & Lyman, 1968). Männen söker efter sympati och förståelse för en svår bakgrund

som orsak till det våldsamma beteendet. "Sorgliga historier" blir ett effektivt rättfärdigande av ett våldsamt beteende (jfr Scott & Lyman, 1968).

Mina föräldrar slog och förnedrade mig när jag var liten och det finns så mycket annat man velat göra/ta kontakt för att hämnas men allt hämnar på flickvännen istället..

(Trådskrivare 8, Flashback)

Våldets utlösande faktor och de accounts som följer

Våldets utlösande faktor handlar om det som sker precis innan männen tar till våld. I berättelserna erkänner männen sin våldshandling och närmar sig därmed sitt stigma. Samtidigt förnekar de ofta det personliga ansvaret genom att exempelvis skylla på sin kvinnliga partner och hennes beteende. Här följer två typiska exempel:

Vi hade precis grälat om en seriös sak och senare låg jag i sängen hade min laptop på mitt knä- såg film, hon ville sova och bad mig gå ut från rummet för hon ville inte bli störd. Jag svarade med- snart, om 10 min. Hon började rycka i min dator efter några minuter, jag sa- lägg ner, gå ut själv om du så gärna vill sova skit unge! Hon ställde sig upp knuffades, jag slog henne på armen, hon skrek plötsligt idiot jävel till mig och knuffade mig bröstet. Jag fick utbrott och gick efter och gav henne en riktig hård örfil på kinden! Jag vet att jag slog henne hårt, för jag tog verkligen i och hon ramlade åt sidan. Jag skäms verkligen, vet inte vem jag ska ta upp det här med!

(Trådskrivare 12,Flashback)

Har du ludrat bakom min rygg? hon tittar på mig nervöst och svarar med ett tveksamt nej och då tappar jag allt och ger henne en kraftig käftsmäll så hon faller ner på golvet och börjar storgråta medans jag bara sätter mig i soffan och tittar på. Efter ett tag reser hon sig från golvet och börjar krama mig och säger att hon är ledsen och att den aldrig kommer hända igen. Jag knuffar bort henne och stirrar henne djupt i ögonen och säger Hur kan du göra såhär mot mig? hon svarar mig inte utan börjar storgråta på nytt så jag tar stryptag på henne och säger att hon har förstör allting och att jag inte längre vill

se henne i mitt liv och sedan så släpar jag ut henne ur min lägenhet och stänger dörren [...] jag ångrar inget [...].

(Trådskrivare 21, Flashback)

I ovanstående exempel reflekterar männen kring sitt handlande och hittar strategier för att ursäkta eller rättfärdiga sitt beteende. Ofta uppger de att partners felsteg ledde fram till deras. I flertalet av de trådar som tagits del av, lägger männen sitt fokus på berättelsen om otrohet och provokation som i citaten ovan. De lyfter fram händelser och känslor som människor kan relatera till. Att de blivit djupt kränkta, lurade, sårade och endast reagerat emotionellt på den kvinnliga partners lögner och otrohet. På så sätt förminskar männen det personliga ansvaret för våldet. Uppmärksamheten läggs på kvinnan och handlingen som utlöste våldet, ett slags syndabocksresonemang (jfr Scott & Lyman, 1968).

Männen ursäktar sig genom att hävda att beteendet var fel men samtidigt skyller de ifrån sig på sin partner. Eller så rättfärdigar de sitt beteende genom att hävda att de inte gjorde fel då tillfället krävde handlingen. Trådskrivare 12 ursäktar sig genom att säga att han gjorde fel men att det var partners provocerande beteende som ledde fram till våldshandlingen. Detta är enligt Scott & Lyman (1968) ett syndabocksresonemang. Trådskrivare 21 rättfärdigar sitt beteende genom att hävda att offret förtjänade skadan då partnern skadade honom först genom otrohet, han ångrar därför inget. Detta är ett förnekande av offret (jfr Scott & Lyman, 1968). De försöker hitta externa faktorer till våldet och därmed kan mannen antagligen fortsätta att se sig som en moralisk god person.

Det är vanligt att männen känner någon slags maktlöshet till följd av partners svek. Våldet blir ett redskap för att upprätthålla makten och har därmed en funktion för den våldsutövande mannen (Boetheius, 2015). Det kan tolkas som att männen försöker återställa den moraliska balansen i förhållandet och återfå kontroll genom att använda våld. Dessa accounts blir en strategi för att få läsarna att förstå männens handlande och undvika negativ respons. En strategi för att neutralisera den felaktiga handlingen och undgå känslor av skam (jfr Scott & Lyman, 1968).

“Jag är inte herre över mig själv”

Männen skyller ofta sitt våldsutövande på faktorer som ligger utanför dem själva för att göra det svårt för omgivningen att skuldbelägga dem (jfr Boetheius, 2015). Hänvisa till en oförmåga blir ett tillvägagångssätt för männen att ursäkta sitt våldsutövande genom att hävda att deras förnuft satts ur spel i den specifika situationen och att de endast agerat i affekt (jfr Scott & Lyman, 1968). Att ha varit påverkad av alkohol vid våldstillfället är en vanlig ursäkt i trådarna. Att dricka alkohol är socialt accepterat och många kan relatera till att alkohol får en att göra saker som en inte hade gjort i ett nyktert tillstånd. Om en dessutom ursäktar sig genom att säga att man har alkoholproblem finns det en stor chans att omgivningen kommer ha en större förståelse för våldshandlingen. Detta då många anser att alkoholism är en sjukdom som personen kan behöva hjälp för att ta sig ur. Genom att framhäva ett annat stigma och ursäkta sitt beteende med ett alkoholmissbruk eller andra psykiska problem gömmer männen sig bakom ett mindre allvarligt stigma och därmed kan människans känslor av skam reduceras. Detta blir ett sätt att använda sig av informationskontroll för att ta avstånd från ett värre stigma - att vara en kvinnomisshandlare - något männen inte vill förknippas med (jfr Goffman, 1972/2007).

Jag vet att jag blir tokig av sprit [...]. Men av sprit så spelar jag över och betar mig som ett fån [...]. Men i helgen gav jag min fru en örfil så att det vart ett märke. Jag minns inte ens diskussionen som ledde till att jag lyfte handen [...]. Vi är överens om att det hänger ihop med alkoholen och då är det ju något som borde gå att hantera om jag verkligen vill.

(Trådskrivare 6, Familjeliv)

Förra helgen hade jag varit ute med polare och supit väldigt hårt. När jag sen kom hem på natten var min flickvän fortfarande vaken och hon började då ifrågasätta varför jag druckit så mycket, eftersom jag blir aggressiv när jag dricker började jag knuffa henne lite lätt vilket gjorde henne ännu mer upprörd och hon började skrika svordomar åt mig, vilket gjorde att jag drog henne i håret och örfilade upp henne rejält [...]. När jag inte är full är jag en väldigt god man som respekterar kvinnor.

(Trådskrivare 11, Flashback)

När männen erkänner sig skyldiga till att ha alkoholproblem eller lida av psykisk ohälsa så hamnar våldshandlingen i bakgrunden. Våldet kan då uppfattas enbart som en konsekvens av ett större problem som dessutom gör förövaren till ett offer för sin bakomliggande problematik. Detta benämner Scott & Lyman (1968) som hänvisa till en oförmåga.

En annan vanlig ursäkt som männen använder sig av i sitt återberättande av våldsutövandet, är att de har tappat kontrollen eller till och med fått en blackout vid våldstillfället.

Allt bara rasade. Från att ena sekunden vara en lycklig man med sambo till att bli ett vrak som faller. Jag kan inte beskriva det med ord. Allt blev svart och av chock skakade jag om henne och gav henne en örfil, inte hårt dock. Mer än det gjorde jag inte för efter det svimmade jag av och mins inget mer.

(Trådskrivare 20, Familjeliv)

Det avskyvärda jag gjorde: Jag misshandlade min hustru [...]. Jag har för ett par månader sedan sökt för ilske problematik hos psykiatrin och har god kontakt där samt prövar olika mediciner på deras råd. Jag sökte för att detta har inte varit en del av mig tidigare då jag först träffade min hustru, min ilska har utvecklats med tiden [...].

(Trådskrivare 24, Familjeliv)

När männen skyller på att de tappat kontrollen kan de avskriva sig ansvaret för händelsen med vetskapen om att omgivningen kan ha svårare att ifrågasätta eller skuldbelägga någon som inte minns sitt eget felsteg (jfr Goffman, 1972/2007). Att en skulle ha svimmat av tyder dessutom på att männen är en moraliskt god människa, som reagerar starkt på sitt våld. En moraliskt bristfällig attityd hade varit att inta en känslolös inställning till händelsen.

Moraliserande kring våldet

I det svenska samhället finns en grundläggande moralisk värdering som säger att det är oacceptabelt samt rättsligt straffbart att misshandla andra. De våldsutövande männen måste förhålla sig till att de har gjort något moraliskt felaktigt och förklarar därför ofta i trådarna att

de delar de grundläggande moraliska värderingarna som samhället i övrigt gör. Att det är fel att slå kvinnor och att de skäms och mår dåligt över sin handling. Känslan av skam inför sin handling gör att männen ofta försvarar sitt beteende. Detta kan bero på att männen inte vill uppfattas som onda, inte bara inför sin omgivning utan även inför sig själva (jfr Gottzén, 2013).

Jag kan verkligen inte sova, ska jag väcka henne??? Våld är inte acceptabelt överhuvudtaget och jag vet det, men ändå gjorde jag något vidrigt idag [...].

(Trådskrivare 7, Familjeliv)

Idag, cirka 1 månad senare har hon tydligen anmält mig för misshandel i och med mitt handlande mot henne. Jag förstår att det var misshandel. Man slår inte, i vart fall inte som vuxen. Oavsett otrohet ska man inte sänka sig till hennes nivå och slå...men det är inte lätt att vara efterklok. Jag slog, och gjort är gjort. Jag bad om ursäkt till och med. Jag ångrar det men jag kunde inte kontrollera mig och jag visste inte vad jag höll på mig. Jag kan tycka att hon borde visa lite förståelse med tanke på hur sårad jag blev.

(Trådskrivare 20, Familjeliv)

... Jag har ALDRIG lyft handen mot henne tidigare, medan hon är instabil, har skrikit på mig och kallat mig både det ena och det andra [...]. Ska man behöva stå ut med hur mycket som helst? Visst, jag borde inte ha knuffat henne, men hon stod faktiskt i vägen! Jag har ALDRIG varit våldsam mot en tjej tidigare. Jag är ingen våldsam person [...].

(Trådskrivare 19, Familjeliv)

I citaten ovan kan det utläsas att våldet plågar männen. Genom att moralisera kring och ta avstånd från våldet minskas spänningen mot de ”normala” (jfr Goffman, 1972/2007). Våldsutövaren kan därmed fortsätta att känna sig som en värdig person med god moral (jfr Goffman, 1972/2007, Gottzén, 2013). De skyler helt enkelt sitt stigma, kvinnomisshandlare, genom att framhäva att de skäms och ångrar handlingen (jfr Goffman, 1972/2007). Samtidigt

upprättar de en närhet till sitt stigma genom att aktivt vända sig till anonyma fora och berätta om det. Därmed pendlar trådskaparna mellan närhet och distans till den stigmatiserande egenskapen "kvinnomisshandlare". En slags ambivalens till sitt eget jag, där männen tar avstånd från andra med samma stigmatiserande egenskap och distanserar sig från den generella gruppen av män som slår (jfr Goffman, 1972/2007).

... Sedan har det hänt en gång i mitt liv, gör det här mig till en kvinnomisshandlare? I vanliga fall är jag helt mot våld men den här gången gick det överstyr. Tro det eller ej när jag säger att jag bara är människa [...]. Det har aldrig hänt förr och kommer aldrig upprepas, hur får du det till att jag är en kvinnomisshandlare?

(Trådskrivare 16, Flashback)

Jag och min fru bråkade för nåra veckor sen. Det var heta känslor och och jag gick över gränsen. Men hon gick också över gränsen. Nu hon har anmält mig och jag är rädd att hamna i fängelse. Jag är ingen hustru misshandlare och jag har alltid varit snäll med henne. Gett henne vad hon vill ha och så. Men detta enda misstaget jag får sota för nu. Hon har inte ens nån blå märke eller något tecken på misshandel. Det var ett misstag och en engångs föreetelse och jag ångrar det stort! Om jag inte kan bli sams med henne innan hur jag ska klara detta? Har ni nån råd? [...] Nej jag säger ju jag är **INGEN** hustru misshandlare! Detta var en engångs föreetelse absolut. Ja jag betalar gärna pengar istället för fängelse. Men jag tycker hon kunde fatta också att det var en engångs grej [...].

(Trådskrivare 18, Familjeliv)

Männens berättarstrategier och dess funktion

Männen som utsatt sin kvinnliga partner för våld använder sig av olika accounts (ursäkter och rättfärdiganden). Det kan tolkas som att männen försöker ta avstånd från och reducera stigmat, kvinnomisshandlare. Som kvinnomisshandlare tillhör mannen en stigmatiserad grupp i samhället (jfr Goffman 1972/2007). Ett antagande som kan göras är att detta gäller både i

männens egna och omgivningens ögon. De moraliska normerna, som säger att man inte ska slå sin kvinna, är internaliserade normer i det svenska samhället som även genomsyrar den personliga moralen (Gottzén, 2013). I citaten nedan tar männen avstånd från handlingen och visar att deras personliga moral överensstämmer med samhällets normer.

Jag vet att det var fel. Jag borde inte ha gett henne den där örfilen. Puttat in henne i väggen osv.

(Trådskrivare 19, Flashback)

Våldsutövaren har genomgått en moralisk karriär, alltså erhållit sitt stigma längre fram i livet och blir nu tvungen att betrakta sig som en som fallit utanför samhällets normer (jfr Goffman, 1972/2007). Stigmat kvinnomisshandlare är tungt att bära och därför kan vi utifrån empiri se att accounts är en strategi som fyller en viktig funktion för våldsutövaren i hans återberättande av våldet. Det finns enligt Gottzén (2013) en rädsla hos männen för omgivningens reaktioner och ett eventuellt avståndstagande.

Jag skrev tråden av en anledning för att jag skäms otroligt mycket för det jag har gjort..har inte ens mage till att prata ut det med någon som vän/familj eftersom det inte går bara

(Trådskrivare 14, Flashback)

Om stigmat reduceras genom godkända accounts kan den medföljande skammen minskas, då handlingen neutraliserats (jfr Scott & Lyman, 1968). Männens accounts kan bli effektiva i berättandet om våldsutövningen, men är kontextbundna och föränderliga i samhället över tid (jfr Scott & Lyman, 1968).

Genomgående i arbetet med empirin fann vi män som rättfärdigade sina våldshandlingar utan att visa skam inför sitt beteende. Det kan tolkas som att männen genom sina rättfärdigande vill undvika att bli stämplade med stigmat, kvinnomisshandlare, vilket männen tydligt tar avstånd från i sina berättelser (jfr Boethius, 2015, Eliasson, 2000).

...För några dagar sen fick jag reda på att min flickvän varit otrogen mot mig [...] Grämer mig över hur fan det ska gå för mig nu när jag basically har

misshandlat min flickvän, hon går säkert till snuten nu och berättar detta för alla sina vänner och så sprider skiten sig till hela denna hålan jag bor i så är jag känd som kvinnomisshandlarn eller liknande. Jag ångrar inget men det vore tråkigt om vänner börjar ta avstånd pågrund av denna händelsen.

(Trådskrivare 21, Flashback)

Ett antagande som kan göras är att stigmat riskerar att störa den sociala interaktionen mellan förövaren och hans omgivning (jfr Gottzén, 2013). Därför kan de våldsutövande männen få vinning av att använda sig av stigma-reducerande funktioner som ursäkter och rättfärdigande (accounts). Stigma-reduktionen på anonyma nätfora blir dock endast funktionell inför trådskaparen själv. Detta då ingen vet vem personen i fråga är. Därmed kan inte personens omgivning förhålla sig till de accounts som trådskrivaren använder sig av eller ta ställning till männens moraliskt förkastliga handling. Att skriva på anonyma fora kan fungera som en ventil för människor och är en lättare interaktion än samtal i det verkliga rummet. Känslan av att bli dömd är inte lika påtaglig online (Löfgren & Aspán, 2011). För de våldsutövande männen kan detta vara ett sätt att testa ifall berättarstrategierna (accounts) blir funktionella i avståndstagandet från stigmat, kvinnomisshandlare. En anonym arena där ens reella närstående inte har möjlighet att förhålla sig till, eller värdera accounts effektivitet. Foran kan fungera som en mindre farlig arena för männen och kanske ett sätt för dem att se människors reaktioner och respons, utan att riskera avståndstagande eller dömande från den nära omgivning. Citatet nedan visar på männens önskan att få läsarnas respons på forumet.

Är där fler där ute som gör detta eller är jag ensam, och varför gör jag detta det bara började en dag och sen kan jag inte sluta.

(Trådskrivare 15, Flashback)

Jag vet inte vad jag vill med mitt inlägg...behövde skriva av mig lite, kanske någon med liknande erfarenheter osv..

(Trådskrivare 20, Familjeliv)

6. Avslutande diskussion

I kapitlet kommer vi att redogöra för vad studien kan bidra med inom socialt arbete, de diskussioner som arbetet mynnade ut i och eventuella tankar inför vidare forskning inom ämnet.

Studiens bidrag är det teoretiska verktyget; stigma och accounts. Dessa två kan integreras och användas för att analysera berättarstrategier som våldsutövande män använder sig av för att avskriva sig ansvar i återberättandet av en moralisk förkastlig handling. Detta teoretiska verktyg kan synliggöra när personer försöker tvätta bort sitt stigma, genom accounts, i syfte att neutralisera sin handling och undgå omgivningens samt det egna fördömandet. Då handlingen neutraliseras behöver männen inte ta ansvar för våldet och det riskerar därmed att fortsätta. Det blir viktigt för oss och andra inom socialt arbete, att vara medvetna om hur dessa strategier används för att undvika att accounts blir effektiva. Exempelvis då en som samordnare i våld i nära relationer på socialtjänsten möter män som utövat våld mot sin kvinnliga partner. Att som socialarbetare ha kunskap om dessa strategier för att inte acceptera de rättfärdigande och ursäkter som männen presenterar i sina berättelser om kvinnomisshandeln. Även för att förmedla kunskapen som krävs för att medvetandegöra männen om sitt beteende och de strategier som används. Detta för att männen i förlängningen ska ta ansvar för sitt våld utan att använda sig av stigmareducerande-strategier, som ursäkter och rättfärdigande.

Vi ser även att detta analysverktyg kan användas inom andra arbetsfält som berör socialt arbete. Exempelvis vid barnutredningar kan en anta att en moders försummelse av sitt barn är svårt att tala om. Till följd av den stigmatiserande handlingen kan ursäkter och rättfärdigande följa för att neutralisera försummelsen och undgå stigmat, ”en dålig moder”. Om handlingen neutraliseras och socialsekreteraren accepterar accounts så att de blir effektiva, kan socialsekreteraren göra felaktiga bedömningar utifrån moderns utsagor. Detta skulle kunna leda till att barnet far illa.

Det analysredskap vi använt oss av i vår studie är också användbart på andra områden och kan appliceras på många andra moraliska övertramp. Kränkningar av olika slag äger ständigt rum

i samhället och #metoo är ett exempel som blir högst relevant i vår samtid när vi pratar om ursäkter och rättfärdigande av stigmatiserande handlingar. Vi ser i media och i vår omgivning hur män som utsatt kvinnor för sexuella kränkningar och övergrepp rättfärdigar och ursäktar sitt beteende för omgivningen. Accounts som kan (och har) använts av män som avslöjats, är exempelvis “hänvisar till oförmåga” (jfr Scott & Lyman, 1968): “Jag förstod inte att hon inte ville” eller “Jag var full och visste inte att jag betedde mig illa”. Detta för att reducera stigmat sexualförbrytare och minska skammen som följer med det. Det är även ett sätt för männen att närma sig de samhällsnormer som råder gällande sexuella kränkningar och övergrepp och undvika ansvar. För framtida studier hade det varit intressant att fördjupa sig i #metoo utifrån det teoretiska verktyget.

7. Referenslista

Arne, S & Svensson, P (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Arhne, G & Svensson, P (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Andra uppl. Stockholm: Liber AB.

Berg, M (2015). Deltagande netnografi. I: Arhne, G & Svensson, P (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Andra uppl. Stockholm: Liber AB.

Bergquist M, Lövheim M & Sveningsson M (2003). *Att fånga nätet, kvalitativa metoder för Internetforskning*. Lund: Studentlitteratur AB.

Boethius, S. (2015). *Män, våld och moralarbete: Rapporter från män som sökt behandling för våld i nära relationer*. Diss., Lunds Universitet.

Boréus, K (2015). Texter i vardag och samhälle. I: Arhne, G & Svensson, P (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Andra uppl. Stockholm: Liber AB.

Brottsförebyggande rådet (2017). *Kriminalstatistik, 2016, Anmälda brott, Slutlig statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet, Sveriges officiella statistik.

Bryman, A (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Stockholm: Liber AB.

Eliasson, P (2000). *Män, kvinnor och våld- att förstå och förändra våldsamt beteende: en rapport från Mancentrum i Stockholm*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Familjeliv 1: Familjeliv. Göteborg: Stampen Media Partner.

[<http://www.familjeliv.se/article/Information/om>. Hämtad 2017-10-26]

Familjeliv 2: Familjeliv. Göteborg: Stampen Media Partner.

[<http://gamla.familjeliv.se/Forum/regler.php> Hämtad 2017-10-26]

Flashback 1: Flashback. Flashback International, Inc., New York, USA.

[<https://www.flashback.org/f29>. Hämtad 2017-10-26].

Flashback 2: Regler. Flashback International, Inc., New York, USA.

[<https://www.flashback.org/regler>. Hämtad 2017-10-25].

Goffman, E (1972/2007). *Stigma- den avvikandes roll och identitet*. Stockholm: Norstedts förlag.

Gottzén, L (2013). Skam, maskulinitet och respons på mäns våld mot kvinnor. *Socialvetenskaplig tidskrift* (2): s.75-92.

Hydén, M (1995). *Kvinnomisshandel inom äktenskapet- mellan det omöjliga och det möjliga*. Falköping: Liber utbildning AB.

Johnson P, M (2006). Conflict and Control. Gender Symmetric and Asymmetry in Domestic Violence, *Violence against Women*. Vol. 12, (11): s. 1003-1018.

Jönson, H (2010). *Sociala problem som perspektiv, en ansats för forskning & socialt arbete*. Malmö: Liber AB.

Langemar, P (2008). *Kvalitativ forskningsmetod i psykologi- att låta en värld öppna sig*. Stockholm: Liber AB.

Larsson, S, Sjöblom, Y & Lilja, J (2008). Inledning: Berättelser i det sociala arbetet. I: Larsson, S, Sjöblom, Y & Lilja, J (red.) *Narrativa metoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur AB.

Lewis, M (1995). *Shame- the exposed self*. New York: The free press.

Löfberg, C (2008) *Möjligheternas Arena? Barns och ungas samtal om tjejer, killar och sexualitet på en virtuell arena*. Diss., Stockholms Universitet.

Löfgren, C. & Aspán, M (2011). *Digitala erbjudanden: Ungas erfarenheter av information, stöd och samspel med vuxna online*. Stockholms universitet: Institutionen för pedagogik och didaktik.

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK (u.å). Våld i nära relationer.

[<http://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/vald-i-nara-relationer/>.

Hämtad 17-10-26].

Prop. 2006/07:38. Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor. Socialdepartementet.

Scott, M & Lyman, S (1968). Accounts. *American Sociological Review*, Vol. 33, No. 1: s. 46-62.

Socialstyrelsen (u.å). Definition av våld och utsatthet i nära relationer.

[[http://www.socialstyrelsen.se/valds-](http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/valdsutovare/definition)

[ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/valdsutovare/definition](http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/valdsutovare/definition). Hämtad 17-01-02]

Svedmark, E.I (2012). Att skydda individen från skada, en forskningsetisk balansakt. I: Kalman, H & Lövgren, V (red.). *Etiska dilemman, forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*.

Malmö: Gleerups utbildning AB.